

DAVID ARNOLD

GASCA
POFTICIOSILOR

SAU
AU TRĂIT ȘI-AU RÂS
ȘI AU VĂZUT CĂ ERA BINE

Traducere din limba engleză și note
de Laura Ciobanu

youngart

Cuprins

UNU

- FAȚETELE SEMNIFICATIVE sau
Adunați-vă laolaltă eurile prostute și inutile 11

DOI

- LUCRURI IMPROBABILE sau
Despre proprietățile calmante ale caserolelor
cu fasole verde și ale îmbrățișărilor piezișe 61

TREI

- TIMPURILE NOASTRE TRECUTE sau
Inevitabilitatea unităților corespondente 97

PATRU

- SIMBOLURI EXTERIOARE sau
Mișto în sensul tradițional al cuvântului 147

CINCI

- PREFACERI LĂUNTRICE sau
Magnifica enigmă a simultaneității
contrariilor extreme 179

ȘASE

AUTOBUZUL, CLOPOTUL & CELE DOUĂ
ÎNCĂPERI ROŞII sau

Nu era afurisitul lui de suc de portocale 213

ŞAPTE

NUMEROŞII FRAIERI AI SUBURBIILOR
DIN JERSEY sau

Fii un armăsar de curse! 257

OPT

TOTU-I NUMAI TRANDAFIRI sau

Când am deschis uşa 285

NOUĂ

COCA-COLA sau

Ăsta e sfârșitul 293

ZECE

ȘI CHIAR CU ÎNFLĂCĂRARE sau

Moleculele tenace ale şansei 301

UNSPREZECE

TOTUL S-A SCHIMBAT, TOTUL E LA FEL sau

Cel mai important e să știi

când să-i dai drumul celuilalt 327

UNU

FAȚELE SEMNIFICATIVE

sau

Adunați-vă laolaltă eurile prostuțe și inutile

Camera de interogatoriul nr. 3

Bruno Victor Benucci III & sergent S. Mendes
19 decembrie, 3:12 p.m.

Gândiți-vă numai: sunt miliarde de oameni pe lume, fiecare cu un miliard de „eu sunt“. Eu sunt un observator tăcut, un campion la stat pe tușă. Îmi sunt dragi arta, cei de la Mets și amintirea tatei. Reprezint aproximativ a șapte miliarda parte din populație: acestea sunt fațetele mele semnificative și asta doar pentru început.

— Începe cu prietenii mei.

— Ce anume?

— Povestea, zic eu.

Numai că nu-i chiar aşa. Trebuie să merg mult mai departe în trecut, înainte să devenim prieteni, pe vremea când nu exista decât....

...

OK, gata.

— M-am îndrăgostit de vreo mie de ori.

Mendes zâmbește ușor și împinge mai aproape reporțofonul digital.

— Scuze, ai zis... că te-ai îndrăgostit?

— De o mie de ori, zic eu trecându-mi ambele mâini prin păr.

Cândva credeam că iubirea e definită prin numere: primul sărut, cel de-al doilea dans, infinitele suferințe. Credeam că numerele durează mai mult decât iubirea însăși, supraviețuind în cotloanele întunecate ale inimii distruse. Credeam că dragostea e crudă și dificilă.

Acum nu mai cred nimic din toate astea.

— Sunt un superarmăsar de curse.

— Ce ești?! întreabă Mendes aruncându-mi o privire severă și totodată ostenită.

— Nimic. De ce nu purtați uniformă?

Poartă o fustă de tweed cu o jachetă asortată și o bluză largă. Îi observ în tăcere ochii căprui, intensi și – să nu fi fost pungile de sub ei și ridurile laba gâștei care îi încadrează trăsăturile ca niște paranteze faciale – foarte frumoși. Îi observ în tăcere cutete discrete de pe mâini și gât, semne ale îmbătrânirii premature. Îi observ în tăcere lipsa verighetei. Îi observ în tăcere părul negru, lung până la umeri, cu o urmă vagă de expresie și stil.

Între paranteze, discretă, absentă, stăruitoare: fețele lui Mendes, se pare, sunt o subtilă notă de subsol.

— Teoretic vorbind, am ieșit din tură, zice ea. În plus sunt sergent, aşa că nu trebuie să umblu tot timpul în uniformă.

— Deci dumneavoastră sunteți șefa, corect?

— Eu îi dau raportul locotenentului Bell, dar asta e cazul meu, dacă asta întrebă.

Vâr mâna sub scaun, scot tubul de Visine din buzunarul din față al rucsacului și îmi pun repede câte o picătură în fiecare ochi.

— Victor, ai lipsit timp de opt zile. Apoi, în dimineața asta, tu și – răsfoiește printre hârtii până când găsește ce caută – Madeline Falco ați intrat aici ținându-vă practic de mâna cu Mbemba Bahizire Kabongo, zis și Baz, principalul suspect în omorul pe care îl anchetăm.

— Nu mă țineam de mâna cu Baz. Și nu-i un ucigaș.

— Așa crezi?

— Așa știu.

Mendes îmi oferă un zâmbet compătitor, genul de zâmbet care echivalează cu o încruntare.

— Vic, omul tocmai s-a predat. Ca să nu mai spun că ADN-ul lui e pe arma crimei. Avem suficiente dovezi ca să

Respețil vârâm pe Kabongo după gratii pentru multă vreme. Ce sper să mă lămurești tu este cum ai ajuns de la a fugi pe ușa din față a locuinței tale acum opt zile la a intra aici în dimineața asta. Ai spus că ai o poveste. Așa că spune-o.

Amintirea acestei dimineți e proaspătă. Vocea lui Baz, întipărătă în mintea mea. „Aplică tactică diversionistă, Vic. Ei o să aibă nevoie de timp. Și noi trebuie să li-l oferim.“

— Orice fată care se dă cu dermatograf, zic eu.

...

...

Sergent Mendes mă privește cu ochi mijijiți:

— Ce?

— Orice fată care cântă la un instrument, cu excepția fagotului, cred.

— Îmi pare rău, dar nu-nțe...

— Orice fată care poartă teniși Nike vechi. Orice fată care desenează pe ei. Orice fată care ridică din umeri sau coace pâine sau citește.

„Povestește-le despre fetele pe care ai crezut că le-ai iubit, cele de dinainte.“ Zâmbesc în sinea mea, e singurul loc unde pot să zâmbesc.

— Orice fată care merge pe bicicletă.

Îmi scot batista și îmi sterg saliva din colțul gurii. Tata îi spunea „cana mea crăpată“. Nu puteam să sufăr faza asta. Acum îi duc dorul.

Uneori... da, cred că duc cel mai tare dorul lucrurilor pe care nu le puteam suferi.

Mendes se lasă pe spătarul scaunului.

— La puțin timp după ce-ai plecat, mama ta te-a dat dispărut. Vic, ți-am văzut camera. E toată numai Whitman, Salinger și Matisse. Ești deștept. Și cumva tocilar, dacă nu te superi că-ți spun aşa.

— Și ce vreți să spuneți?

— Că nu ești un dur. De ce încerci să pari unul?

Respect pen Ciupesc, pe sub masa metalică, materialul brățării mele cu inițialele GP.

— „Sunt imens, cuprind multe fațete“, zic eu.

Mendes continuă:

— „Mă aplec către cei mai de-aproape, aştept în prag./ Cine și-a săvârșit munca zilei? Cine își va încheia cel din-tâi cina?/Cine vrea alături de mine să umble?!“

...

Încerc să îmi ascund stupoarea, dar n-am cum să fiu sigur că ochii nu m-au trădat.

— Whitman credea că justiția trebuie să fie una pentru toți, zice ea. Știi care-i următorul vers, nu?

Nu știu. Așa că nu spun nimic.

— „Vei grăi înainte să plec?“ spune ea încet. „Sau sosi-vei deja prea târziu?“¹

...

— Nu vă supărăți, domnișoară Mendes, dar nu mă cunoașteți.

Ea studiază din nou dosarul din fața ei.

— Bruno Victor Benucci III, 16 ani, fiul lui Doris Jacoby Benucci și al răposatului Bruno Benucci Jr., decesat cu doi ani în urmă. Copil unic. Înălțime, 1,68. Păr negru. Suferă de sindromul Moebius. Obsedat de artă abstractă...

— Știi ce înseamnă aia?

— O, am avut parte de tot soiul de escroci obsedați de Picasso și, crede-mă, n-a fost deloc ușor.

— Nu la asta m-am referit.

— Știi la ce te-ai referit, zice Mendes, închizând dosarul. Și da, m-am documentat. Moebius e o boală neurologică rară care afectează al șaselea și al șaptelea nerv

¹ Versuri din cântul 51 al poemului *Song of Myself* al poetului american Walt Whitman (1819-1892) (n. tr.).

cranian, prezentă încă de la naștere și care provoacă paralizie facială. Înțeleg că nu ţi-a fost ușor.

În vocea lui Mendes se simte o ușoară satisfacție, ca și cum ar fi păstrat definiția asta în mâncă, abia așteptând să o întreb dacă știe care-i problema cu fața mea. Am suferit de sindromul Moebius toată viața și iată ce am descoperit: singurii oameni suficienți de aroganți ca să folosească expresia „înțeleg“ sunt cei care chiar n-au cum să înțeleagă vreodată. Oamenii care pricep cu adevărat nu au prea multe de zis pe tema asta.

— V-ați documentat, rostesc, cu un glas care abia-i mai mult decât o șoaptă.

— Puțin.

— Deci știți cum e când ai nisip sub pleoape.

...

— Ce?

— Așa se simte câteodată, fiindcă că nu poți să clipești, zic eu. Să spui că ai ochii uscați nu descrie nici pe departe senzația. E mai degrabă ca și cum ai avea ochii „deșertificați“.

— Vic...

— Documentarea dumneavoastră v-a făcut să înțelegeți și cât de complete sunt noptile când încerci să dormi cu ochii pe jumătate închiși? Sau că a bea dintr-o cană pare la fel de ușor ca a prinde luna cu lasoul? Sau că maximum ce pot spera din partea celorlalți copii e să mă lase în pace? Sau că anumiți profesori vorbesc mai rar când mi se adresează fiindcă presupun că sunt greu de cap?

Mendes se foiește stânjenită pe scaun.

— Nu mă înțelegeți greșit, îi zic. Nu mă plâng. Mulți oameni cu sindromul Moebius au necazuri mai mari decât mine. Când eram copil îmi doream să fiu altcineva, dar pe urmă...

Pe urmă tata mi-a făcut cunoștință cu opera lui Henri Matisse, un artist care credea că fiecare față are propriul ei ritm. Matisse căuta, în portretele sale, ceea ce el numea o „asimetrie specială“. Mi-a plăcut chestia asta. M-am întrebat cum stătea treaba cu ritmul feței mele și cu asimetria mea specială. Odată i-am spus asta și tatei. El mi-a spus că în asimetria mea există frumusețe. Astă m-a făcut să mă simt mai bine. Nu chiar ne-singur, dar mai puțin singur.

Sau cel puțin în tovărășia artei.

— Pe urmă...? întrebă Mendes.

Aproape am uitat că începusem o frază.

— Nimic.

— Vic, știu că nu ți-a fost ușor.

Îmi indic cu ambele arătătoare față imobilă.

— Vă referiți la... handicapul meu?

— Nu folosesc niciodată cuvântul handicapăt.

— A, da, corect! „Incapacitat“. Sunteți un suflet caritabil.

Pipăi, prin brățara mea GP, cărăruile mele spre nicăieri. Degetele mele au fost întotdeauna o forță de luat în seamă, scărpinând, zgâriind și ciupind. Brățara este un memento eficient, dar nu-i pe măsura degetelor mele, cu micile lor creierașe decise să îmi testeze pragul rezistenței la durere.

Întreb:

— Ați auzit vreodată că o persoană trebuie să treacă prin foc ca să devină cine-i era menit să devină?

Mendes soarbe din cafea și încuvintează.

— Sigur.

— Domnișoară Mendes, totdeauna mi-am dorit să fiu puternic. Aș vrea numai să nu fi fost atât de mult foc.

...

— Victor.

E doar o șoaptă, abia audibilă. Mendes se aplecă și întreaga ei postură se schimbă, trecând de la apărare la atac.

— Vic, uită-te la mine!

Nu pot.

— Uită-te la mine! repetă ea.

Mă uit.

— Baz Kabongo te-a pus să faci asta? întreabă ea, apoi încuviațează lent. E OK. El te-a pus, nu-i aşa?

Tot nu zic nimic.

— Hai să-ți spun ce cred eu că s-a întâmplat, zice ea. Kabongo își vede fața pe afișe prin tot orașul, se neliniștește și decide că s-a ascuns destul. Vă convinge pe tine și pe prietena ta să ne mintiți, să ne spuneți că ați fost în locuri unde n-ați fost, în momente în care n-ați fost și cu oameni cu care nu v-ați întâlnit. Știe că unica lui șansă e un alibi sau un martor ocular care să spună că altcineva a făcut-o. Și cine să fie dacă nu doi puștani inocenți? Ei, sunt pe-aproape?

Nu zic nimic. Sunt un as absolut al necomunicării și fiecare minut care trece e un câștig, o victorie, indiferent cât de mică.

— Mă pricepe la ce fac, continuă ea, și, chiar dacă nu știu unde ai fost în noaptea de 17 decembrie, știu unde nu ai fost. N-ai fost în casa aia. N-ai văzut băltoaca aia de sânge. N-ai văzut ochii omului ăluia stingându-se, Victor. Știi de unde știu că-i aşa? Fiindcă, dacă ai fi văzut toate astea, n-ai mai sta acum pe scaunul ăla făcând pe deșteptul cu mine. Ți-ai uda pantalonii, asta ai face. Ți-ai ieși din minti de groază.

...

...

Creierele degetelor mele sunt niște animale lipsite de milă care îmi ronțăie fațetele.

— Kabongo contează pe tine să minți, Vic. Dar știi ce a uitat? A uitat de Matisse. A uitat de Whitman. A uitat de artă. Și tu știi ce are în comun toată arta de calitate, nu?

Sinceritatea. Partea aia din tine care știe ce e important. Și aia-i partea care îmi va spune adevărul.

Număr până la zece în minte, unde vocea lui Baz repetă, ca un patefon stricat: „Lăsați-i să creadă ce vor. Dar nu mințiți.“

— O să te protejăm, zice Mendes. Nu trebuie să-ți fie teamă. Spune-mi pur și simplu ce s-a întâmplat.

„Aplică tactici diversioniste, Vic. Ei o să aibă nevoie de timp. Și noi trebuie să li-l oferim.“

...

...

Mă aplec către reportofon și îmi dreg glasul.

— Orice fată care bea ceai.

Mendes închide calmă dosarul.

— Bine, am terminat aici.

— Orice fată care mănâncă pogăcele cu gem de zmeură.

Ea își împinge scaunul de sub masă, se ridică în picioare cu un aer de calmă finalitate și vorbește tare și clar:

— Interrogarea lui Bruno Victor Benucci III de către sergentul Sarah Mendes s-a încheiat la ora 3:38 p.m.

Oprește reportofonul, își ia cafeaua și dosarul de pe masă și pornește către ușă.

— Mama ta va sosi în curând să te ia. Între timp, servește-te cu cafea de pe hol.

Clatină din cap, deschide ușa și bombăne:

— Ale dracu' pogăcele cu gem de zmeură!

Camera de interrogatoriul numărul trei a poliției din Hackensack se transformă în livada Maywood, sera unsprezece. Mi-i imaginez: Baz Kabongo, cu instințele lui paterne exagerate și cu tatuajele acoperindu-i brațele ca niște mânci; Coco cea îndrăzneață, loială până la capăt; Zuz Kabongo, pocnind din degete și dansând pe loc. Și

mi-o imaginez pe Mad. Îmi amintesc momentul ăla, momentul meu de claritate sfâșietoare când norii s-au destrămat și am văzut totul de parcă nu mai văzusem nimic niciodată. Adevărul este că habar n-am avut ce-i dragos-tea până când n-am văzut-o într-o seră, desfăcându-se dinaintea mea ca o hartă și dezvăluindu-și multele teritorii neexplorate.

În timp ce sergentul Mendes deschide ușa gata de plecare îmi scot mâna de sub masă, o ridic până când brățara ajunge la nivelul ochilor și admir literele mari scrise cu alb pe materialul negru: GP.

Walt Whitman avea dreptate. Fiecare om are multe fațete. Majoritatea sunt crude și dificile și o mare bătaie de cap. Dar unele fațete sunt minunate.

Ca asta...

Sunt un membru al Găștii Pofticioșilor.

— Chiar am fost în casa aia, domnișoară Mendes.

Mă concentrez asupra G-ului și a P-ului, albe ca zăpadă, și silueta încețoșată a lui Mendes încremenește în cadrul ușii. Nu se întoarce spre mine.

— Am fost acolo, îi zic. I-am văzut ochii stingându-se.

(cu opt zile în urmă)

VIC

Duetul florilor¹ s-a terminat.

Duetul florilor a început din nou.

Magia butonului de *repeat*.

Îmi era dor de tata. Ergo, stăteam la capătul pontonului. Așa fac de fiecare dată când îmi e foarte dor de tata.

¹ Duet din opera *Lakmé* a compozitorului francez Léo Delibes (n. tr.).